

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ POLICIJOS DEPARTAMENTĄ PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VID AUS REIKALŲ MINISTERIJOS BEI VILNIAUS APSKRITIES POLICIJOS KOMISARIATĄ

2020-05-14 Nr. 4D-2020/1-123
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama ir – Pareiškėjas) skundą (toliau vadinama ir – Skundas) dėl Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau vadinama – Policijos departamentas, PD) pareigūnų veiksmų (neveikimo) bei Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato (toliau vadinama – Vilniaus aps. VPK) Širvintų rajono policijos komisariato pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su atsakymų nepateikimu į kreipimusis.

2. Pareiškėjas Skunde nurodo:

„[...] skundžiu dėl nepateiktų atsakymų: Policijos departamento generaliniam komisarui 2019 m rugpjūčio 9 d. Nr. 5-AP-871 ir Širvintų rajono policijos komisariato viršininko 2019-08-14 reg. Nr. 10-AP-7824 [...]. [...] dėl kokių priežasčių neatsakoma [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

3. Pareiškėjas prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2020 m. vasario 6 d. raštu Nr. 4D-2020/1-123/3D-347 kreipėsi į Policijos departamentą prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2020 m. vasario 21 d. Seimo kontrolierius gavo 2020 m. vasario 21 d. PD raštą „Dėl informacijos pateikimo Seimo kontrolieriui“ Nr. 5-S-2800. Šiame rašte nurodoma:

„[...] Pareiškėjas [...] į Policijos departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos su pareiškimu kreipėsi 2019-08-09 (registracijos Nr. 5-AP-871).

Ankščiau minėtas X pareiškimas 2019-08-16 raštu Nr. 5-S-7818 persiustas Vilniaus apskrities vyriausiajam policijos komisariatui (toliau – Vilniaus aps. VPK) pridėti prie turimos tyrimo medžiagos ir prie atliekamo ikiteisminio tyrimo, pradėto pagal X pareiškimus.

X papildomas atsakymas dėl pareiškimo Nr. 5-AP-871 persiuntimo Vilniaus aps. VPK nebuvo parengtas, kadangi jis buvo persiunčiamas pridėti prie turimos medžiagos ir prie atliekamo

ikiteisminio tyrimo. Apie ikiteisminio tyrimo rezultatus pranešėjui informaciją teikia tyrimą atliekantys Vilniaus aps. VPK pareigūnai.“

5. Seimo kontrolierius 2020 m. vasario 6 d. raštu Nr. 4D-2020/1-123/3D-346 ir kreipėsi į Vilniaus aps. VPK prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2020 m. vasario 28 d. Seimo kontrolierius gavo atsakymą [Seimo kontrolieriui rašto rengimo data nenurodyta bei nepateikti metaduomenys (Nr. 10-S-8612(1.46E-10)]. Šiame rašte nurodoma:

„[...] 2019-08-14 gautas analogiškas X skundas dėl tų pačių išdaužtų langų stiklų (registruotas 2019-08-14 Nr. 10-AP-7824). Minėtas skundas buvo pridėtas prie pradėto ikiteisminio tyrimo. X informuotas, kad jo skundas pridėtas prie ikiteisminio tyrimo, kadangi skunde nurodytos aplinkybės yra analogiškos ir susijusios su jau pradėtu ikiteisminiu tyrimu.

2019-09-05 priimtas prokuroro nutarimas nutraukti ikiteismini tyrimą ir apie tai informuotas X (2019-09-05 Nr. IBPS-S-370461).

2019-09-24 ikiteisminis tyrimas atnaujintas, ikiteisminį tyrimą kontroliuoja Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūros 7-ojo skyriaus prokuroras Darius Šneideris. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 177 straipsniu, ikiteisminio tyrimo duomenys neskelbtini.

Dėl išsamesnės informacijos siūlome kreiptis į Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūros 7-ojo skyriaus prokurorą Darių Šneiderį. [...].“

6. Seimo kontrolierius 2020 m. balandžio 23 d. raštu Nr. 4D-2020/1-123/3D-1131 papildomai kreipėsi į Vilniaus aps. VPK prašydamas pateikti rašto, kuriuo Pareiškėjas buvo informuotas apie 2019-08-14 skundo pridėjimą prie ikiteisminio tyrimo, kopiją bei paaiškinti, ar Pareiškėjas buvo raštu informuotas apie skundo pridėjimą prie ikiteisminio tyrimo medžiagos.

Seimo kontrolierius gavo 2020 m. balandžio 24 d. Vilniaus aps. VPK raštą „Dėl informacijos pateikimo Seimo kontrolieriui“ Nr. 10-S-16906(1.46E-10). Šiame rašte nurodoma:

„[...] 2019-08-06 Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Širvintų rajono policijos komisariate pagal X [...] pareiškimą dėl išdaužtų namo langų stiklų pradėtas ikiteisminis tyrimas Nr. 01-1-33521-19 (toliau – ikiteisminis tyrimas).

2019-08-14 gautas analogiškas X skundas dėl tų pačių išdaužtų langų stiklų (registruotas 2019-08-14 Nr. 10-AP-7824). X asmeniškai pateikdamas minėtą skundą pageidavo pridėti jį prie jau atliekamo ikiteisminio tyrimo, minėtas skundas buvo pridėtas prie pradėto ikiteisminio tyrimo. X informuotas, kad jo skundas pridėtas prie ikiteisminio tyrimo, kadangi skunde nurodytos aplinkybės yra analogiškos ir susijusios su jau pradėtu ikiteisminiu tyrimu. X informuotas žodžiu.

Kadangi 2019-09-05 priimtas prokuroro nutarimas nutraukti ikiteisminį tyrimą dėl visų iki to laiko gautų X skundų, susijusių su ikiteisminiu tyrimu dėl išdaužtų jo namo langų stiklų, o X apie tai informuotas 2019-09-05 raštu Nr. IBPS-S-370461, nesibaigus skundo, kurio reg. Nr. 10-AP-7824, nagrinėjimo terminui, atskirai dėl kiekvieno skundo X raštu informuotas nebuvo.“

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

7. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama – VAĮ):

14 straipsnis. *Prašymų ir skundų nagrinėjimas* – „1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė. [...] 8. Jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų perduoti prašymą ar skundą nagrinėti pagal kompetenciją, jis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui paaiškindamas

jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis.“

8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ nustatyta.

„25. Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. Administracinės procedūros atliekamos laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnyje nustatytų terminų“;

„37. Į skundus atsakoma laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytos tvarkos.“

9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 29 d. nutarimu Nr. 98 „Dėl Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 10-294; TAR, 2016-03-14, Nr. 2016-04795) nustatyta:

1 punktas – „Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentas) yra Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro valdymo srities centrinė statutinė įstaiga, kurios paskirtis – organizuoti policijos veiklą, siekiant užtikrinti asmens, visuomenės saugumą ir viešąją tvarką“;

10 punktas – „Policijos departamento veiklos tikslai yra organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti policijos uždavinių vykdymą, taip pat organizuoti ir įgyvendinti pavaldžių policijos įstaigų valdymą“;

11 punktas – „Policijos departamentas, siekdamas jam nustatytų veiklos tikslų, atlieka šias funkcijas: [...] 13. nagrinėja asmenų prašymus ir skundus, teikia jiems informaciją [...]“.

10. Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2008 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. I-110 „Dėl Rekomendacijų dėl ikiteisminio tyrimo pradžios ir jos registravimo tvarkos patvirtinimo“ (toliau vadinama - Rekomendacija) nustatyta:

100 punktas – „Gavus skundą, pareiškimą ar pranešimą apie nusikalstamą veiką, dėl kurios jau pradėtas ikiteisminis tyrimas, naujas sprendimas pradėti ikiteisminį tyrimą nepriimamas, o gautas skundas, pareiškimas ar pranešimas apie nusikalstamą veiką pridedamas prie ikiteisminio tyrimo medžiagos ir apie tai pranešama pareiškėjui. Skundas, pareiškimas ar pranešimas apie nusikalstamą veiką gali būti pridedamas prie ikiteisminio tyrimo medžiagos nepriimant atskiro sprendimo pradėti ikiteisminį tyrimą tik tuo atveju, kai skundas, pareiškimas ar pranešimas yra dėl tų pačių nusikalstamų veikų, dėl kurių atliekamas ikiteisminis tyrimas.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

11. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2012-03-01 nutartyje (administracinė byla Nr. A502-1605/2012) yra konstatavęs:

„[...]. Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A10-655/2005). Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir Viešojo administravimo įstatymas) 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį, nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros

organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.).“

Tyrimo išvados

12. Iš Skundo turinio nustatyta, kad Pareiškėjas skundžiasi dėl PD ir Vilniaus aps. VPK pareigūnų veiksmų, nepateikęs atsakymų į jo kreipimuisi; Pareiškėjas kreipėsi į PD 2019-08-09, o į Vilniaus aps. VPK – 2019-08-14.

13. Policijos departamentas yra vidaus reikalų centrinė įstaiga, kurios paskirtis – organizuoti policijos veiklą, siekiant užtikrinti asmens, visuomenės saugumą ir viešąją tvarką. Policijos departamentas, siekdamas jam nustatytų veiklos tikslų, be kita ko, nagrinėja asmenų prašymus ir skundus, teikia jiems informaciją.

Nagrinėdamas pareiškėjų skundus Policijos departamentas, kaip viešojo administravimo subjektas, be specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų.

14. Pareiškėjas į PD kreipėsi 2019 m. rugpjūčio 9 d. (registracijos Policijos departamente Nr. 5-AP-871).

PD informavo Seimo kontrolierių, kad Pareiškėjo 2019 m. rugpjūčio 9 d. kreipimasis 2019-08-16 buvo persiūstas Vilniaus aps. VPK pridėti prie turimos tyrimo medžiagos ir prie atliekamo ikiteisminio tyrimo medžiagos, Pareiškėjas raštu apie jo kreipimosi persiuntimą informuotas nebuvo (šios pažymos 4 punktas).

VAĮ 14 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad tuo atveju, jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme išdėstytų klausimų arba priimti administracinės procedūros sprendimo dėl skunde išdėstyto klausimo, jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam subjektui bei apie tai praneša asmeniui.

Taigi, viešojo administravimo subjektas, šiuo atveju – PD, įvertinęs gauto skundo (pareiškimo) turinį ir nustatęs, jog negali spręsti jame išdėstytų klausimų arba priimti atitinkamų sprendimų, persiunčia tokį skundą kompetentingai įstaigai, šiuo atveju – Vilniaus aps. VPK, kuri gali efektyviausiai pagal kompetenciją išspręsti Pareiškėjo keliamus klausimus arba problemas, tačiau, pagal esamą teisinį reguliavimą, apie persiuntimą kitai institucijai privalo informuoti Pareiškėją ne vėliau kaip per 5 darbo dienas. Šiuo konkrečiu atveju tai nebuvo padaryta – PD neinformavo Pareiškėjo apie jo 2019-09-09 pareiškimo persiuntimą į Vilniaus aps. VPK.

15. Pareiškėjas su skundu į Vilniaus aps. VPK kreipėsi 2019 m. rugpjūčio 14 d. (registruotas 2019-08-14, Nr. 10-AP-7824). Vilniaus aps. VPK raštu informavo Seimo kontrolierių, kad 2019-08-14 gautas Pareiškėjo skundas yra analogiškas skundai, kurio pagrindu jau buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas. Vilniaus aps. VPK pareigūnų teigimu, Pareiškėjas apie 2019-08-14 skundo prijungimą prie anksčiau gauto skundo, kurio pagrindu padėtas ikiteisminis tyrimas, buvo

informuotas žodžiu (šios pažymos 6 punktą). Skundo tyrimo metu Seimo kontrolierius įvertino Pareiškėjo 2019 m. rugpjūčio 14 d. skundą, adresuotą Vilniaus aps. VPK, ir nustatė, kad jame Pareiškėjas nurodo ne tik apie išdužtus langus, bet ir prašo jį apsaugoti bei „[...] duoti skubų atsakymą [...]“.

Rekomendacijų 100 punkte nustatyta, kad gavus skundą, pareiškimą ar pranešimą apie nusikalstamą veiką, dėl kurios jau pradėtas ikiteisminis tyrimas, naujas sprendimas pradėti ikiteisminį tyrimą nepriimamas, o gautas skundas, pareiškimas ar pranešimas apie nusikalstamą veiką pridedamas prie ikiteisminio tyrimo medžiagos ir apie tai pranešama pareiškėjui.

Taigi, Vilniaus aps. VPK, gavęs Pareiškėjo 2019 m. rugpjūčio 14 d. skundą ir priėmęs sprendimą jį prijungti prie anksčiau gauto skundo, kurio pagrindu buvo jau pradėtas ikiteisminis tyrimas, turėjo informuoti apie tai Pareiškėją.

Pažymėtina, kad teisės aktuose nenumatyta galimybė asmenį dėl jo raštu pateikto kreipimosi informuoti žodžiu.

Skunde Seimo kontrolieriui Pareiškėjas skundžiasi, kad yra susirūpinęs pateikto skundo likimu, nes nėra gavęs jokio atsakymo dėl Vilniaus aps. VPK pateikto 2019 m. rugpjūčio 14 d. skundo.

Taigi vertinant Vilniaus aps. VPK pareigūnų veiksmus (neveikimą) dėl 2019 m. rugpjūčio 14 d. gauto Pareiškėjo skundo ir tinkamai neįformavus asmens apie prijungimą prie analogiško skundo, dėl kurio pradėtas ikiteisminis tyrimas, konstatuotina, jog Vilniaus aps. VPK, gavęs Pareiškėjo skundą ir priėmęs sprendimą jį prijungti prie ikiteisminio tyrimo medžiagos, turėjo apie tai tinkamai informuoti Pareiškėją.

16. Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas atsakingo valdymo (gero administravimo) principas. Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms.

VAĮ sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje.

VAĮ įtvirtinta pareiga perduoti pareiškėjo kreipimąsi kompetentingam jį nagrinėti subjektui yra vienas iš gero administravimo principo komponentų, todėl apie sprendimą nenagrinėti, persiųsti ar prijungti prie jau esamo skundo asmeniui turi būti pranešama raštu teisės aktuose numatytais pagrindais, kad skundą pateikusiam asmeniui nekiltų neaiškumų dėl jo kreipimosi likimo.

17. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Pareiškėjo pareiškimą PD 2019-08-09 pareigūnai persiuntė kitai institucijai, t. y. Vilniaus aps. VPK, nagrinėti pagal kompetenciją, tačiau apie tai teisės aktų nustatyta tvarka neinformavo Pareiškėjo.

Vilniaus aps. VPK pareigūnai gavę Pareiškėjo 2019 m. rugpjūčio 14 d. skundą ir prijungę prie anksčiau gauto analogiško skundo, kurio pagrindu pradėtas ikiteisminis tyrimas, taip pat tinkamai neinformavo Pareiškėjo apie skundo prijungimą prie ikiteisminio tyrimo medžiagos, todėl Skundas pripažįstamas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

18. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, nusprendžia X skundą dėl Policijos departamento bei Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato pareigūnų veiksmų

(neveikimo), neinformavus Pareiškėjo apie skundo persiuntimą ir prijungimą prie jau nagrinėjamo skundo medžiagos, pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

19. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius policijos generaliniam komisarui rekomenduoja:

imtis priemonių, kad ateityje asmenys apie kreipimosi persiuntimą būtų tinkamai informuojami VAĮ 14 straipsnio 8 dalyje numatytais terminais ir tvarka.

20. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato vadovui rekomenduoja:

imtis priemonių, kad ateityje asmenys apie kreipimosi raštu prijungimą prie ikiteisminio tyrimo bylos (medžiagos) būtų tinkamai informuojami.

Apie rekomendacijos nagrinėjimo rezultatus prašytume pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y., **ne vėliau kaip 30 dienų nuo** siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos, pateikiant informaciją bei ją patvirtinančius dokumentus, kokių konkrečių priemonių buvo imtasi.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas